ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
протокол № 13.

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

25 червня 2026 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ДОКТРИНА ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю D8 «Право»
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
Освітньо-наукова програма «Доктор філософії з права»

м. Хмельницький
2026

РОЗРОБНИК:

Професорка кафедри
приватного права,
кандидатка юридичних наук, професорка Надія БОНДАРЕНКО-ЗЕЛІНСЬКА
25 травня 2026 року

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри приватного права
25 травня 2026 року, протокол № 11.

Завідувачка кафедри приватного права,
докторка юридичних наук, професорка Світлана ГРИНЬКО
25 травня 2026 року

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми,
доктор юридичних наук, професор Іван КОСТЯШКІН
18 червня 2026 року

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент Віктор ЗАХАРЧУК
18 червня 2026 року

Рішення методичної ради
університету
18 червня 2026 року, протокол № 8

Перша проректорка, голова
методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка Ірина КОВТУН
18 червня 2026 року

Обліковий обсяг програми – 0,8 ум.др.арк.

ЗМІСТ

				Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни		–	4
2.	Програмні компетентності і заплановані результати навчання		–	5
3.	Програма навчальної дисципліни		–	6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		–	7
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	7
	4.2.	Аудиторні заняття	–	8
	4.3.	Самостійна робота студентів	–	8
5.	Методи навчання та контролю		–	8
6.	Схема нарахування балів		–	9
7.	Рекомендовані джерела		–	9
	7.1.	Нормативно-правові акти та судова практика	–	9
	7.2.	Література	–	12
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		–	14

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	D Бізнес, адміністрування та право
2.	Код і назва спеціальності	D 8 Право
3.	Назва спеціалізації	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	D8.Д.В.3.2 Доктрина цивільного процесу
5.	Тип дисципліни	вибіркова
6.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	третій
7.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	Доктор філософії
8.	Загальний обсяг вивчення дисципліни:	3/ 90
9.	Форма семестрового контролю	залік
10.	Місце дисципліни в логічній схемі:	
	1) попередні дисципліни	D8.Д.О.6. Методологія правничих досліджень; D8.Д.О.3 Цифрові технології в наукових дослідженнях
	2) супутні дисципліни	D8.Д.О.8 Організація правничої освіти та науки
	3) наступні дисципліни	відсутні
	4) дисципліна пов’язана з такими вибірковими дисциплінами	D8.Д.В.3.2 Доктрина цивільного процесу; D8.Д.В.3.9 Традиції та новації в правовому регулюванні відносин праці; D8.Д.В.3.16 Психологія спілкування.
11.	Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	**Загальні компетентності** ЗК-1 Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК-3 Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загальногокультурного кругозору; **Спеціальні компетентності** СК-1 Здатність розуміти теоретичні основи, термінологію та практику професійної діяльності в галузі права; СК-2 Здатність розуміти сучасні актуальні питання, історію розвитку, закономірності, проблеми та тенденції правового регулювання суспільних відносин; СК-3 Здатність ефективно працювати з джерелами національного та міжнародного права з урахуванням їх юридичної сили, дії у часі, просторі та за колом осіб; СК-4 Здатність правильно тлумачити нормативноправові акти, оцінювати судову практику та застосовувати їх при вчиненні різних правових дій; СК-5 Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних сферах юридичної діяльності;
Програмні результати навчання	РН1 Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН3 Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права. РН6 Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці. РН7 Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Доктрина цивільного процесу і наука цивільного процесуального права

Загально-правова характеристика доктрини цивільного процесу. Співвідношення понять «доктрина цивільного процесу» та «доктрина цивільного процесуального права».

Предмет науки цивільного процесу. Такі його складові як система норм цивільного процесуального права в статиці і динаміці; судова практика у цивільних справах; теоретичні концепції; нормотвочність в частині прогнозування та моделювання процесуальних норм тощо.

Система науки цивільного процесу: загальна частина, в якій розглядаються вчення про предмет і метод процесуальної науки та галузі цивільного процесуального права. Особлива частина, в яку входять: види цивільного судочинства та міжнародний цивільний процес.

Поняття та значення методології науки цивільного процесуального права.

Тема 2. Методи доктрини цивільного процесуального права

Класифікація методів науки цивільного процесуального права: загальнонаукові, приватнонаукові, загальноправові, та спеціальні.

Загально-наукові методи пізнавальної діяльності: діалектичний метод, метафізичний метод, метод системного аналізу тощо.

Приватнонаукові методи юридичної науки: соціокультурний метод, порівняльний (порівняльно-правовий) метод, функціональний метод тощо.

Спеціальні методи науки цивільного процесуального права: історико-правовий метод, метод аналізу та узагальнення судової практики, статистичний метод тощо.

Тема 3. Джерела вивчення науки цивільного процесуального права

Поняття та значення джерел вивчення цивільного процесуального права як науки, так і галузі права. ЦПК України як основне джерело цивільних процесуальних норм та інформації про них.

Міжнародні договори та норми міжнародного права як джерела цивільного процесуального права. Міжнародні договори та норми міжнародного права чинні для України у зв'язку з офіційним оформленням правонаступництва.

Правозастосовча практика та звичаї, їх значення для доктрини та галузі цивільне процесуальне право. Вітчизняна судова практика, практика міжнародних судових установ, судові прецеденти. Звичаї місцеві, звичай національної меншини, морські звичаї.

Доктринальні джерела. Значення та вплив на розвиток науки цивільного процесуального права наукового доробку конкретних вітчизняних та зарубіжних науковців.

Тема 4. Доктринальні підходи до визначення сутності і структури цивільного процесу

Доктринальні підходи до визначення сутності цивільного процесу. Поняття та характерні ознаки цивільного процесу.

Структура цивільного процесу як предмет наукової дискусії в доктрині цивільного процесуального права. Процесуальна дія, процесуальна стадія, процесуальне провадження як складові елементи структури цивільного процесу.

Концепції видів цивільного судочинства за предметною ознакою, за ознакою інстанційності, залежно від предмету судового розгляду, за критерієм підвиду процесуальної форми тощо.

Тема 5 Доктринальні підходи до визначення мети та завдань цивільного судочинства

Мета цивільного судочинства як об’єктивний критерій, як головний орієнтир процесуальної діяльності та як об’єктивно бажаний результат судового процесу. Правова регламентації мети цивільного судочинства процесуальним законодавством України.

Завдання цивільного судочинства як план дій, шо визначає основні напрямки діяльності учасників процесу під час руху до мети. Основні завдання цивільного судочинства:

справедливий розгляд і вирішення цивільних справ; неупереджений розгляд і вирішення цивільних справ; своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ.

Справедливий розгляд і вирішення цивільних справ як завдання цивільного судочинства. Співвідношення понять «справедливість судочинства», «право на справедливий суд», «справедливий розгляд справи»

Тема 6. Проблематика сторін як основних суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин

Проблематика визначення сторін як основних учасників цивільного процесу. Ймовірність як ознака сторін.

Цивільна процесуальна правосуб'єктність сторін у цивільному процесі. Співвідношення понять «цивільна процесуальна правосуб'єктність сторін», «цивільний процесуальний правовий статус сторін», «цивільна процесуальна правоздатність», «цивільна процесуальна дієздатність»

Процесуальні гарантії захисту прав та інтересів сторін у цивільному процесі.

Окремі аспекти недобросовісного здійснення цивільних процесуальних прав та виконання цивільних процесуальних обов'язків. Значення правозастосовчої практики при дослідженні зловживання сторін своїми процесуальними правами як елементу недобросовісності.

Наслідки недобросовісного здійснення цивільних процесуальних прав та виконання цивільних процесуальних обов'язків.

Тема 7. Проблематика примирення сторін в цивільному процесі

Доктринальні підходи до інституту примирення у цивілістичному процесі. Поняття та види примирних процедур.

Переговори, посередництво та арбітраж як основні способи мирного врегулювання спорів. Проблеми їх застосування в умовах цивільного судочинства.

Врегулювання спорів за участю судді як примирна процедура в вітчизняному судочинстві.

Проблематика впровадження примирних процедур в практику вітчизняного цивільного судочинства.

Тенденції розвитку примирних процедур в Україні.

Тема 8. Проблематика доказування в цивільному судочинстві

Доктринальні підходи до поняття та структури процесу доказування в цивільному процесі.

Предмет доказування у цивільному процесуальному праві. Обставини, які не підлягають доказуванню. Факти презумпції.

Поняття та види засобів доказування у цивільному процесі.

Особливості електронних доказів.

Тягар доказування. Збір, подання доказів: проблеми правозастосовчої практики. Дослідження та оцінка доказів судом. Дискреційні повноваження суду в процесі доказування.

Тема 9. Проблеми та перспективи перегляду судових рішень в цивільному процесі

Співвідношення понять «судове рішення», «рішення суду», «акт суду».

Доктринальні підходи до інституту перегляду судових рішень цивільному процесі. Мета, завдання та значення перегляду судових рішень в цивільному процесі.

Способи перегляду актів суду в цивільному процесі. Проблемні аспекти апеляційного провадження, касаційного провадження, провадження по перегляду судових рішень за нововиявленими, провадження по перегляду судових рішень за виключними обставинами.

Особливі повноваження суду, що здійснює перегляд.

Судовий контроль в процесі перегляду актів суду.

Тема 10. Проблематика судочинства з іноземним елементом

Співвідношення понять «міжнародний цивільний процес» та «судочинство з іноземним елементом»

Предмет правового регулювання міжнародного цивільного процесуального права.

Джерела міжнародного цивільного процесуального права. Категорія «зміст іноземного закону».

Проблеми міжнародної правової допомоги у цивільному процесі.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Доктрина цивільного процесу і наука цивільного процесуального права	9	1	1			7	9	1	1			7
2.	Методи доктрини цивільного процесуального права	9	1	1			7	9	1	1			7
3.	Джерела вивчення науки цивільного процесуального права	9					9	9					9
4.	Доктринальні підходи до визначення сутності і структури цивільного процесу	9	1	1			7	9	1	1			7
5.	Доктринальні підходи до визначення мети та завдань цивільного судочинства	9	1	1			7	9	1	1			7

6.	Проблематика сторін як основних суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин	9	2	1			6	9	2	1			6
7.	Проблематика примирення сторін в цивільному процесі	9	2	1			6	9	2	1			6
8	Проблематика доказування в цивільному судочинстві	9	2	2			5	9					9
9.	Проблеми та перспективи перегляду судових рішень в цивільному процесі	9	2				7	9					9
10.	Проблематика судочинства з іноземним елементом	9	2	2			5	9					9
	Всього годин:	90	14	10			66	90	8	6			76

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються в силабусі навчальної дисципліни та/або навчально-методичному посібнику.

4.3. Самостійна робота здобувачів

4.3.1. Самостійна робота здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

1) традиційний усний виклад змісту теми в аудиторії або в режимі онлайн-конференції;
2) навчальний контент (конспекти лекцій);
3) презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

1) усне обговорення дискусійних та проблемних питань;
2) вирішення ситуаційних завдань;
3) аналіз індивідуальних завдань та результатів позаудиторного навчання;

Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування здобувачів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) вирішення ситуаційних завдань;

4) оприлюднення результатів індивідуальної самостійної та/або позааудиторної роботи;

При оцінюванні поточної успішності застосовуються різні **методи:**

1) стандартні методи оцінювання: усне та/або, письмове опитування/перевірка, графічна, практична (кейсова), тестова перевірка.

2) нестандартні методи оцінювання: «відстрочена оцінка», «кредит довіри», само- та взаємо- оцінювання, система накопичення балів тощо.

3) комбіновані методи

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку

Оцінювання семестрового контролю здійснюється за правилами визначеними в п. 4.5. Положення про організацію освітнього процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова https://cutt.ly/FtC24tq0.

Структура білету включає чотири теоретичних питання.

Приклад залікового білету

1. Співвідношення понять «юридична доктрина», «доктрина цивільного процесу» та «наука цивільного процесуального права» у сучасній правничій думці

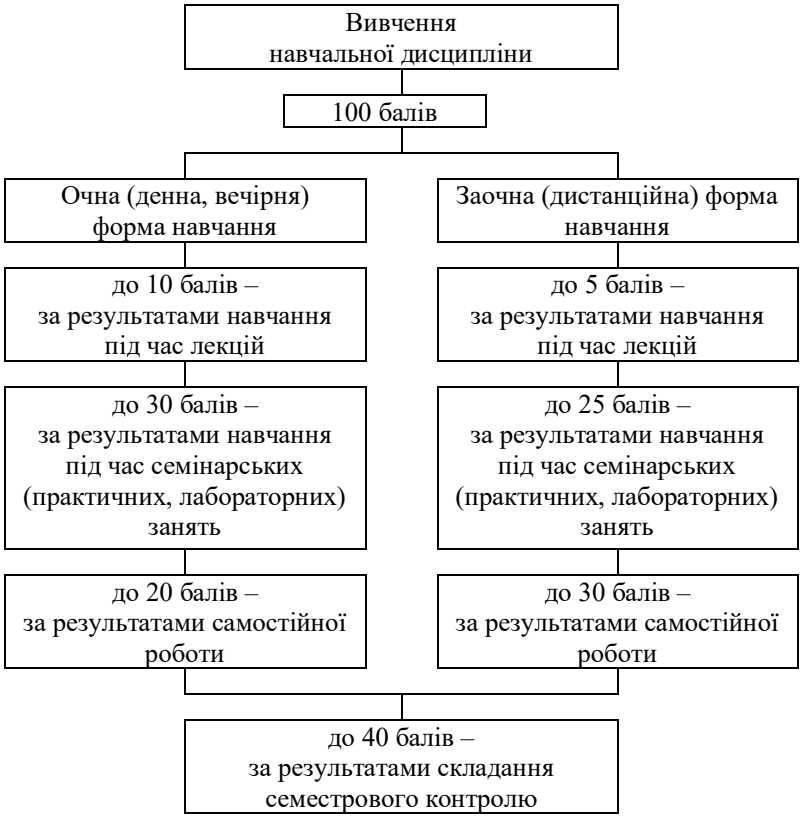
2. Значення практики ЄСПЛ та правових позицій Верховного Суду у формуванні сучасної цивілістичної доктрини.

3. Врегулювання спору за участю судді: юридична природа та відмінність від інших форм примирення

4. Принцип «lex fori» (закон суду) та особливості встановлення змісту норм іноземного права національним судом

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Нормативно-правові акти та правозастосовча практика

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text.
2. Європейська Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (04.11.1950 р.). URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
3. Загальна декларація прав людини, проголошена Організацією Об'єднаних Націй (10.12.1948 р.) URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
4. Конвенція про права дитини, ратифікована Постановою Верховної Ради № 789-XII від 27.02.1991 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
5. Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради Про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах (21.05.2008 р.) URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2008/52/oj/eng?eliuri=eli%3Adir%3A2008%3A52%3Aoj&locale=it
6. Директива 2013/11/ЄС Європейського парламенту і Ради Про альтернативне вирішення споживчих спорів і про внесення змін до UNCITRAL Mediation Rules (2021) URL: https://uncitral.un.org/sites/default/files/media-documents/uncitral/en/22-01369_mediation_rules_ebook_1.pdf
7. Конвенція ООН про міжнародні угоди про врегулювання, що виникають в результаті медіації. URL: https://treaties.un.org/doc/Treaties/2019/05/20190501%2004-11%20PM/Ch-XXII-4.pdf ; https://uncitral.un.org/ru/texts/mediation/conventions/international_settlement_agreements
8. UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation, 2018 р. URL: https://uncitral.un.org/en/texts/mediation/modellaw/commercial_conciliation
9. Декларація CEPEJ Отримані уроки і виклики, які постали перед судовою владою під час Пандемії Covid-19 і після неї (10.06.2020 р.). URL https://rm.coe.int/cepej-declaration-on-lessons-learned-cepej-2020-8rev/16809ede8b
10. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text
12. Цивільний процесуальний кодекс від 18.03.2004 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text
13. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text
14. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text
15. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 № 4002-XII. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text
16. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 № 170-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text
17. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5.07.2012 р. № 5076-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text.
18. Про судовий збір: Закон України: Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text
19. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text.
20. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text

7.2. ***Літературні джерела***

1. Bilousov, Y.V., Hariievska, M.B., Bondarenko-Zelinska, N.L., Trach, O.M., Chudyk-Bilousova, N.I. Digitalization of civil justice in Ukraine. *Asia Life Sciences.* Issue 22 (1), July 2020, Pages 209-226. https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85087568939&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&sid=2c83ba3ef378ea0fcf8e02b515a99cb0&sot=autdocs&sdt=autdocs&sl=18&s=AU-ID%2857217733792%29&relpos=0&citeCnt=0&searchTerm=
2. Obrusna Svitlana, Ivanova Iryna Electronic court as a legal and administrative category. *Адміністративне право і процес.* 2020. № 2 (29). С. 5-17. URL: http://csbc.edu.ua/biblio/documents/11.pdf
3. Liber Amicorum Вячеслав Комаров / упоряд. Т. Комарова ; за ред. Т. Комарової. Харків : Право, 2020. 1192 с.
4. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Врегулювання правових спорів онлайн: поняття та сутність, стан впровадження в Україні. Вісник Національної академії правових наук України. 2023. Т. 30. № 1. С. 213–226. DOI: 10.31359/1993-0909-2023-30-1-213 http://visnyk.kh.ua/uk/article/vregulyuvannya-pravovikh-sporiv-onlayn-ponyattya-ta-sutnist-stan-vprovadzhennya-v-ukrayini
5. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Інститут малозначності справ в цивільному судочинстві Україні як перешкода для ефективної реалізації принципів верховенства права та доступності правосуддя. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 172-178. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/02/APP_01_2024.pdf
6. Бондаренко-Зелінська Н.Л. Врегулювання спору за участю судді: проблеми та перспективи. Університетські наукові записки. 2018. № 3-4. (67-68) . С. 62-70. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2018_3-4_8
7. Бондаренко-Зелінська Н.Л. Достовірність доказів у справах, що виникають з грошових зобов'язань: виклики війни. Університетські наукові записки. 2024. № 4 (100), С. 61-74
8. Бондаренко-Зелінська Н.Л. Проблеми застосування методів порівняльно-правового та історичного аналізу у сфері альтернативного врегулювання спорів. Університетські наукові записки. 2024. № 1 (97). С. 31-44. URL: https://unz.univer.km.ua/article/view/97_31-44
9. Бондаренко-Зелінська, Н. Л. Переосмислення методології цивільного процесуального права в умовах глобальної інтеграції та диджиталізації судочинства. Університетські наукові записки, 2025. № 5 (107). С. 29-39. https://doi.org/10.37491/UNZ.107.3
10. Бочуляк Н.І. Адвокати та соціальні мережі: етико-професійні аспекти кореляції. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія юридична. Вип. 23. 2019. С. 80–91
11. Васильєв С. В. Загальноправові та спеціальні методи дослідження джерел цивільного процесуального права. Університетські наукові записки. 2013. № 3 (47). С. 123-128.
12. Васильєв С. В. Цивільний процес України. Київ : Алерта, 2019. 506 с.
13. Вайцеховська О.Р. Міжнародний комерційний арбітраж: навчально-методичний посібник. Харків: Право, 2024. 376 с.
14. Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів: компендіум. / За заг.ред. В.В. Комарова. Харків: Право, 2020.- 668 с.
15. Гарієвська М.Б. Дискреційні повноваження суду при розгляді цивільних справ у суді першої інстанції: дис. … канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2016. 231 с. [262 с. з додатками]
16. Гетманцев О. В. Методологія науки цивільного процесуального права. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2011. Вип. 578. Правознавство. С. 76-79.
17. Гетманцев О. В. Системний підхід у науці цивільного процесуального права. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2011. Вип. 597. Правознавство. С. 69-73.
18. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. Посібник. Х.: НТУ «ХПІ», 2009. 142 с.
19. Голубєва Н. Ю. Електронне судочинство: міжнародний досвід Одеса : Фенікс, 2020. 204 с. http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14039 DOI: 10.32837/11300.14039.

20. Грабовська О. О. Теоретико-правові проблеми доказування у цивільному процесі України: Дис. …д-ра юрид. наук: 12.00.03. К., 2018. 563 с. https://scc.knu.ua/upload/iblock/542/dis_Grabovska%20O.%20A..pdf
21. Дзьобань О. П., Мануйлов Є. М. Справедливість як правова цінність: концептуалізація феномену. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».* 2015. № 1 (24). С. 102-113
22. Дзера О.В. Цивільно-правова наука і практика: збірник науково-правових (консультативних, експертних) висновків. Київ: Алерта, 2023. 572 с.
23. Дяченко С. В., Рябченко Ю. Ю., Самілик Л. О. Цивільний процес України: практикум. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 312 с.
24. Журавльов Д.В., Чижмарь К.І. Оскарження судових рішень у цивільному судочинстві К.: ЦУЛ, 2018 192 с.
25. Ізарова І. О., Ханик-Посполітак Р. Ю. Цивільний процес України. 3-тє вид. Київ : Дакор, 2019. 274 с.
26. Качанов Є. О. Судові гарантії прав людини: Дис. … канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків 2018. 214 с.
27. Кучер В.О. Цивільні процесуальні обов'язки сторін у позовному провадженні. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2024. Серія ПРАВО. Вип. 84: ч. 1. С. 311-316. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/09/48.pdf
28. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. / Ю. В. Білоусов, В. М. Конащук, В. М. Коссак та ін. ; під ред. У. Гелльманна, В. М. Коссака. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. С. 43–72.
29. Нагнибіда В. І. Механізм правозастосування при вирішенні спорів у міжнародному комерційному арбітражі / За наук. ред. проф. О. Д. Крупчана. К., 2020. 492 с. https://repository.ndippp.gov.ua/bitstream/handle/765432198/1014/Nahnybida_Mono_Print_Final.pdf?sequence=1&isAllowed=y
30. Науково-практичний коментар Закону України «Про медіацію». К.: РАЦІО, 2024. 100 с. https://www.mediation-help.com/wp-content/uploads/2025/03/naukovo-praktichnij-komentar-do-zakonu-ukra%D1%97ni-pro-mediacziyu.pdf
31. Особливості застосування рішень Європейського суду з прав людини при розгляді цивільних справ / У. Б. Андрусів, О. Б. Верба-Сидор, Ю. В. Верхола та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 404 с. http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2738.
32. Перунова О. М. Своєчасність – як елемент процесуальної форми цивільного судочинства. Право і суспільство. 2024. № 1. Т. 2. С. 54-59. http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/1_2024/part_2/11.pdf
33. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства: Монографія; В. В. Комаров, В. І. Тертишніков, В. В. Баранкова та ін.; за заг. ред. В. В. Комарова. Х.: Харків юридичний, 2008. 928 с.
34. Складання цивільно-правових документів / укл. О. М. Обривкіна ; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 256 с.
35. Спиридонова К.С. Міжнародний комерційний арбітраж: арбітрабельність спорів: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 184 с.
36. Теоретичні проблеми цивільного процесуального права / за заг. ред. М. М. Ясинка. Київ : Алерта, 2016. 734 с.
37. Факас І. Б., Борденюк О. В., Шелудяков Р. С. Цивільний процес (загальна частина). Чернівці, 2021. 111 с.
38. Фахутдинова О.В. Теоретико-правові проблеми юридичного процесу: автореф. дис… канд. юрид. наук: 12.00.01. К., 2000. 16 с.
39. Фурса С. Я. Докази і доказування у цивільному процесі : наук.-практ. пос. / С. Я. Фурса, Т. В. Цюра. К. : Видавець Фурса С. Я., 2005. — 256 с.
40. Цивільне право і процес: сучасний стан та шляхи удосконалення / А. О. Дутко, Р. М. Римарчук, Н. В. Ортинська та ін. Львів, 2019. 190 с.

41. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина) / за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 412 с.
42. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина) / за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
43. Цивільне процесуальне право України / за ред. В. О. Кучера, А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 728 с.
44. Цивільне процесуальне право України, вид. 2-ге, доп. і перер. В 2 Т. За ред. М.М. Ясинка. Т 1. К.: Алерта, 2021. 330 с..
45. Цивільне процесуальне право України, вид. 2-ге, доп. і перер. В 2 Т. За ред. М.М. Ясинка. Т. 2. К.: Алерта, 2021. 572 с.
46. Цивільне процесуальне право. Тестові завдання / за заг. ред. О. В. Щербанюк. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 446 с.
47. Цивільне процесуальне право: казуси / за заг. ред. О. В. Щербанюк. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 86 с.
48. Цивільний процес (загальна частина) / кер. авт. кол. А. В. Коваленко. 2-е вид. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 192 с.
49. Цивільний процес (загальна частина) / О. М. Обушенко, К. І. Чижмарь, Д. В. Журавльов та ін. Київ : Тек Прес, 2014. 208 с.
50. Цивільний процес / за заг. ред. В. А. Кройтора. Харків : ХНУВС, 2022. 336 с.
51. Цивільний процес / за заг. ред. К. В. Гусарова. Харків : Оберіг, 2022. 229 с.
52. Цивільно-процесуальні документи у наказному та окремому провадженнях (зразки оформлення) / за ред. В. О. Кучера. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 192 с.
53. Цивільно-процесуальні документи у позовному провадженні (зразки оформлення) / Р. Я. Демків, І. М. Євхутич, Т. В. Курило та ін. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 212 с.
54. Шпак М. В. Професійне представництво адвоката у цивільному процесі: дис. … канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків, 2018. 245 с.Штефан М. Й. Цивільне процесуальне право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. К.: Ін Юре, 2005. 622 с.
55. Штефан М.Й. Цивільний процес: Підручник. Вид. 2-ге перероб. та доп. К.: Ін Юре, 2001. 694 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. https://www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. https://legalaid.gov.ua/ – платформа Безоплатної правничої допомоги
3. https://www.court.gov.ua – Веб-портал «Судова влада України».
4. https://reyestr.court.gov.ua/ – Єдиний державний реєстр судових рішень
5. https://www.supreme.court.gov.ua – Офіційний сайт Верховного Суду.
6. https://www.mediation-help.com – це платформа, яка допомагає знайти медіатора та інших фахівців для вирішення конфліктів
7. https://icac.org.ua/en/ – Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України (МКАС)
8. https://ombudsman.gov.ua/ – Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
1. https://www.npu.gov.ua – Офіційний сайт Національної поліції України;
2. http://www.aprnu.kharkiv.org/– Національна академія правових наук України.
3. https://mon.gov.ua/ua– Міністерство освіти України.
4. https://naqa.gov.ua/ – Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.
5. http://www.nbuv.gov.ua/portal/ — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

6. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122984&lang=ro– Codul de procedură civilă al Republicii Moldova
7. http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/140271 – Codul de procedură civilă României
8. https://birosag.hu/videogaleriak/digitalis-birosag – Цифровий суд Угорщини
9. https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19640430296 – Kodeks postępowania cywilnego Rzeczpospolitej Polskiej
10. https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.162435/asr?positionInSearchResults=4&searchModelUUID=5f2a16d1-a909-448d-804c-62a46e985a9f – Lietuvos Respublikos Civilinio proceso kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas
11. https://likumi.lv/ta/id/50500-civilprocesa-likums – Latvijas Civilprocesa likums/ Civilprocesa kodeksā
12. https://www.justice.gov.sk/Stranky/Nase-sluzby/Nase-projekty/nove-procesne-kodexy/Uvod.aspx – Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok
13. https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/20160614.html – Občiansky súdny poriadok
14. https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99 – Český občanský soudní řád
15. https://www.gesetze-im-internet.de/zpo/– Zivilprozessordnung